Östergötlands läns författningssamling

Länsstyrelsen

ISSN 1401-3665

05FS 2026:2
Utkom från trycket
den 4 februari 2026

Länsstyrelsen i Östergötlands läns föreskrifter om bildande av Valö naturreservat i Kinda kommun;

Beslutade den 2025-11-12
Dnr 511-17159-24

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som framgår av den heldragna svarta linjen på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet. Enligt 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Länsstyrelsen upphäver med stöd av 7 kap. 7 § första stycket miljöbalken Länsstyrelsens beslut från 3 april 2006 [dnr 511-2569-03 (0513-217)] om naturreservatet Valö med tillhörande skötselplan.

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och att skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer. Områdets urskogsartade lövskog med stort inslag av ädellövträd och bergbranter ska bevaras. Även andra ingående naturmiljöer ska bevaras och vid behov restaureras. I naturreservatet ska finnas en stor mängd mycket gamla träd, grov död ved och andra strukturer som är viktiga för

Utgivare
Rebecka Djerfsten, Länsstyrelsen

Tryckt av Länsstyrelsen,
Linköping

arter representativa för lövrik naturskog. Syftet med naturreservatet är även att utpekade livsmiljöer enligt Natura 2000 skall uppnå eller bibehålla ett gynnsamt tillstånd. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska nås genom att naturreservatet undantas från skogsbruk och andra skadliga åtgärder. Delar av reservatet utvecklas fritt medan andra delar sköts med naturvårdande skötsel som efterliknar naturliga processer. Naturvårdande skötsel så som friställning av vidkroniga lövträd, veteranisering av yngre träd, hävd och röjning av igenväxningsvegetation kommer att bli aktuella. Områden med planterad gran avvecklas och tillåts att utvecklas till lövskog och blandskog. Omvälvande störningar i form av bland annat insektsangrepp kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär. Detta är en del av skogens utveckling. Åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Skälen enligt 7 kap. 5 § första stycket miljöbalken

Skogen i området är gammal och har i stora delar varit orörd länge. Här finns därför gott om död ved och en rad rödlistade arter knutna till veden. Största delen av området är utpekat som naturvärdesobjekt och nyckelbiotop i Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering.

Naturtyperna i reservatet ingår i en grön infrastruktur för ädellöv, triviallöv, gran och tall. Det innebär bra förutsättningar för en stor andel av de hotade och skyddskrävande arter som lever i denna naturtyp att kunna fortleva i landskapet i livskraftiga bestånd.

Reservatet utgörs till största delen av ett Natura 2000-område med namnet Valö och sitekod SE0230313. Följande naturtyper och arter enligt EU:s art- och habitatdirektiv är kända i området och utgör prioriterade bevarandevärden:

Taiga, naturtypskod 9010

Nordlig ädellövskog, naturtypskod 9020

Ädellövskog i branter, naturtypskod 9180

Grön sköldmossa *Buxbaumia viridis*

Ekoxe *Lucanus cervus*

Spillkråka *Dryocopus martius*

Reservatsföreskrifter

Förutom de förskrifter som anges nedan gäller också annan lagstiftning i reservatet.

A. Inom reservatet gäller följande inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden. Inom reservatet är det inte tillåtet att:

1. bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, utfylla, plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning;

2. framföra motordrivet fordon på annat än markerad väg på kartan i bilaga 1;

3. uppföra byggnad, eller annan anläggning, såsom exempelvis mast, torn, väg eller ledning i luft, mark eller vatten;

4. anordna upplag;

5. tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra mineralämnen;

6. avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;

7. ta bort eller upparbeta dött träd eller delar av träd eller vindfälle, med undantag för att död ved som faller över stig, väg, kraftledning eller fornlämning får flyttas till annan del av reservatet.

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

8. ändra floran eller faunans sammansättning genom att införa nya arter för området;

9. genomföra förändringar av elnätet.

A-föreskrifterna har beslutats med stöd av 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken.

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktar Länsstyrelsen ägare och innehavare av särskild rätt att tåla att följande åtgärder genomförs inom reservatet:

1. utmärkning av, och information om, reservatet;

2. iordningställande, markering och underhåll av friluftsanläggningar som informationstavlor, vandringsled samt eventuellt ytterligare anordning för friluftslivet;

3. naturvårdande skötsel i form av friställning av vidgreniga eller ljusgynnade naturvärdesträd och efterträdare, hamling, veteranisering, avveckling av planterad gran och inväxande yngre barrträd, restaurering av löväng, utveckling av brynmiljöer och åtgärder för att gynna lövföryngring;

4. hävd genom slåtter och bete samt tillhörande skötsel till hävdade marker så som exempelvis stängsling;

5. småskaliga riktade åtgärder för hotade arter kan bli aktuella i delar av området, såsom småskalig markstörning, holkar eller sandbäddar för pollinerare;

6. bekämpning av invasiva eller för området främmande arter;

7. begränsa och/eller förhindra storskaliga angrepp av granbarkborre genom fällning och barkning av färskt angripna granar samt rotkapning och barkning av vindfällda granar. Fällda träd ska i första hand lämnas i naturreservatet, men fällda färskt angripna träd kan i undantagsfall transporteras ut om områdets prioriterade bevarandevärden påtagligt hotas;

8. undersökningar eller uppföljning av växt- och djurliv samt av mark- och vattenförhållanden och uppföljning av förvaltningsåtgärder.

B-föreskrifterna har beslutats med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken

C. Länsstyrelsen beslutar att utöver vad som annars gäller ska följande föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom reservatet gälla. Inom reservatet är det inte tillåtet att:

1. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;

2. utöva bergsklättring;

3. gräva upp kärlväxter, plocka mossor, lavar eller svampar med undantag av matsvamp;

4. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, gräva, rista, hacka eller måla.

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

5. anordna tävlingar eller bedriva lägerverksamhet;

6. utföra undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet.

C-föreskrifterna har beslutats med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken och 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m

Undantag från föreskrifterna

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som krävs för reservatets vård, skötsel och uppföljning och som framgår av föreskrifter under B. Föreskrifterna under C ska inte utgöra hinder för att samla enstaka individer ryggradslösa djur eller enstaka exemplar av kryptogamer för artbestämning.

Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för uttransport av fällt vilt med stöd av terrängkörningsförordningen. Fordon och färdväg ska väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador.

Träd som riskerar att falla på objekt så som ledning, byggnad, tomt, kulturlämning, väg, anläggning eller anordning, får efter avstämning med förvaltaren fällas och placeras inom naturreservatet.

Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för skötsel av befintliga anläggningar i nuvarande omfattning och enligt servitut och avtal så som:

- Underhåll och nyttjande av befintliga vägar markerade på beslutskartan i bilaga 1. Vägar får underhållas så att de motsvarar ursprunglig funktion/standard. Träd och grenar som faller från naturreservatet över vägområde får kapas och läggas inom naturreservatsområdet.

- Drift, underhåll och reparation av befintliga luftledningar med ledningsgator efter avstämning med förvaltaren. Även i anslutning till ledningsgatorna kan viss toppning och beskärning av träd genomföras. Nyttjande av motordrivna maskiner i, till och från ledningsstråket, samt tillfällig parkering av fordon är tillåtet. Vid alla tillfällen utom under akut pågående driftstörning sker avstämning med Länsstyrelsens reservatsförvaltare för att gemensamt finna bäst framkomliga väg. Vid akuta åtgärder kan avstämning ske i efterhand.

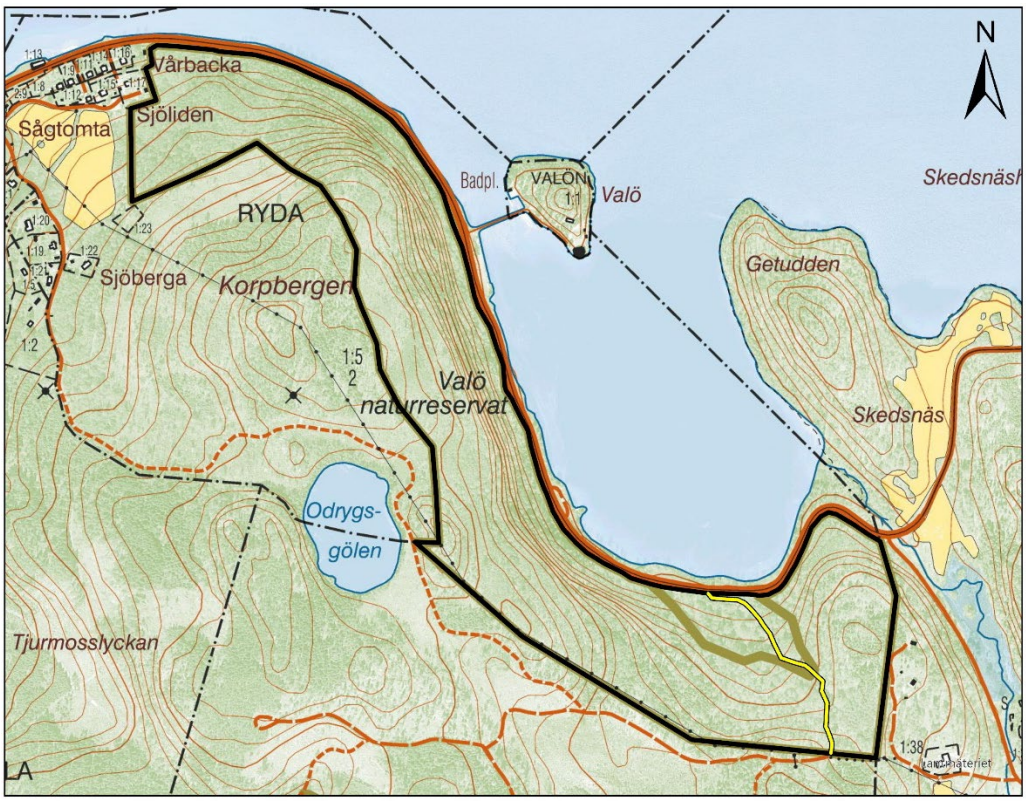
Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avdelning C, vilka gäller omedelbart.

Gunilla Svantorp

Marika Sjödin

*Skötselplanen är utesluten här. Den har diarienummer 511-17159-24 och finns på länsstyrelsen.

Bilaga 1, Beslutskarta

Beslutskarta tillhörande beslut om Valö naturreservat, NVR-id 2004568. Naturreservatet är avgränsat med heldragen svart linje, vägen som går genom reservatet är markerad med gul linje. © Lantmäteriet geodatasamverkan, © Naturvårdsverket.